

MEDIA

Маніпулятивний вплив медіа

Маніпулятивний вплив медіа

- Маніпуляція
- Новини
- Пропаганда
- Фейкова інформація
- Масова ворожнеча

Люди використовують медіа,

- налагоджувати стосунки;
- передавати інформацію;
- розважатися;
- навчатися.

Приклади маніпуляцій у медіа

- надання неповної інформації;
- навмисне приховування певного аспекту інформації;
- зміщення акцентів у повідомленні;
- маніпуляція символами,
- використання лозунгів, «мови плакату»;
- висмикування з контексту

Джинса

- сленгове слово, яким послуговуються переважно в медійній спільноті.
- Синонім терміна - «прихована реклама». Він означає зумисну приховану рекламу чи антирекламу, подану у вигляді новин, авторських текстів, аналітики, телевізійних програм тощо.

Фейк

Англійське слово fake перекладається як «підробний, фальшивий».

Спершу згаданий термін вживали лише в інтернеті, а потім він набув поширення і в повсякденному житті.

Сьогодні фейками називають:

- фотографії, підроблені у фотошопі чи аналогічних програмах, а інколи й відеоролики, змонтовані у відеоредакторі або зняті не на місці подій, в інший час;
- фальшиві новини, які не всі здатні відрізнити від правдивих (те, що раніше називали «газетними качками»);
- сторінки в соцмережах, створені від імені інших (здебільшого відомих) людей.

ЯК РОЗПІЗНАТИ ФЕЙКОВУ НОВИНУ

1. Читайте більше, ніж заголовок.
2. Перевірте, яке видання опублікувало цю новину.
3. Перевіряйте дату й час публікації (оприлюднення).
4. З'ясуйте, хто автор.
5. Дивіться, на які джерела посилаються в новині.
6. Звертайте увагу на сумнівні цитати та фотографії.
7. Бережіться упередженості.
8. Подивіться, чи інші видання пишуть про це.
9. Задумайтеся перед тим, як поширювати новину чи поділитися з іншими.

Пропаганда

Не обов'язково повинна спотворювати правду.

Краще було б сказати, що вона може ґрунтуватися на різноманітних комбінаціях з відібраних істин, напівістин і явної брехні.

Мова ворожнечі

синонім - мова ненависті - це зміст, що свідомо чи підсвідомо програмує людину на агресію. Мова ворожнечі - це мова нетерпимості, спрямована на несприйняття відмінностей, притаманних іншим людям.

Мова ворожнечі (від англ. *hatespeech*) - систематичне вживання слів і висловів, що виявляють агресію проти людини або групи осіб за ознакою раси, релігії, статі або сексуальної орієнтації. Інакше кажучи, мова ворожнечі - це вияв дискримінації.

«Мова ворожнечі»

- «Мова ворожнечі» є формою дискримінації та порушення прав людини.

Ознаками мови ворожнечі

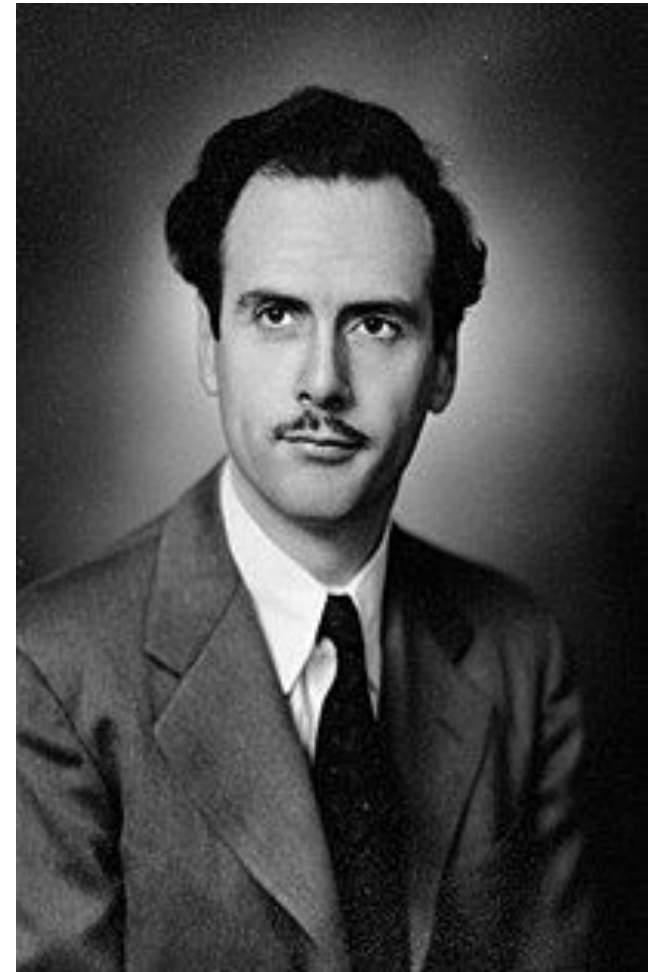
- ✓ негативні вислови, починаючи від підбурювання й закінчуючи упередженням, ненавистю, зловживанням,
- ✓ дискредитацією, образливими словами та епітетами, спрямовані проти особи або групи осіб, що належать до інших національностей, етнічних груп, конфесій, партій, орієнтацій тощо.

Маршал Маклюен

1911–1980

канадський філософ ХХ ст., дослідник впливу засобів електронної комунікації на формування людини і суспільства, автор концепції глобального села. Виклав концепцію «медіа» від усного мовлення й колеса до телебачення та роботів.

- Форма суспільства завжди визначалася скоріше природою засобів людської комунікації, аніж її змістом.
- Гібрид, або поєднання двох медіа, є моментом істини й одкровення, що породжує нові форми... момент свободи і пробудження зі звичайного заціпеніння і німоти, в які самі ж медіа занурюють наші почуття.
- Завдяки телебаченню світ став великим селом, а значна частина передач породжує сільські плітки.
- По телефону й телевізору передають не стільки повідомлення, скільки тих, хто їх відправляє.

Захисти себе від маніпуляцій!

1. Чи є факти в інформації? Це є факт, оцінка чи точка зору?
2. Чи представлені в інформації різні раціональні пропозиції чи варіанти?
3. Чи не надто сенсаційною або емоційною є інформація? Чи можна їй довіряти?
4. Наскільки достовірним є джерело? Чи зможу я перевірити інформацію з інших джерел?
5. Що саме «підтверджує» картинка, фото чи відео? Що доводить те, що зображено?
6. На кого розрахована ця інформація? Чи закладено в ній програму сприйняття, очікування, упередженості?

Баланс
думок і позицій

Оперативність
подання інформації

Достовірність
(посилання на джерела)

Відокремлення фактів
від коментарів та оцінок

Точність
подання інформації

Повнота представлення фактів
та інформації з цієї проблеми

Думка - продукт мислення, ставлення до чогось, оцінка. Наявність її поряд із фактом нерідко впливає на його сприйняття. Думка «забарвлює» факт, програмує нас на його сприйняття саме так, як потрібно авторові медіатексту.

Факт (від латин. *factum* - зроблене) - означає дійсність, подію, те, що реально відбулося.

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЖУРНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

16

порушень свободи слова зафіксовано ІМІ
за грудень 2018 року

Категорії порушень

7

перешкоджання

2

доступ
до інформації

2

побиття

2

погрози

1

кібер-атаки

1

напади
на офіси ЗМІ

1

юридичний
тиск

Мапа порушень

ПОРУШЕННЯ ПРАВ ЖУРНАЛІСТІВ В УКРАЇНІ

235

ПОРУШЕННЯ СВОБОДИ СЛОВА ЗАФІКСОВАНО У 2018 РОЦІ

ВИДИ ПОРУШЕНЬ

96

перешкоджання

33

погрози

31

побиття

19

доступ
до інформації

15

кібер-атаки

13

юридичний
тиск

9

політичний
тиск

6

напади
на офіси ЗМІ

6

пошкодження
майна журналістів

2

цензура

2

економічний
тиск

2

стеження

1

затримання

ГЕОГРАФІЯ ПОРУШЕНЬ

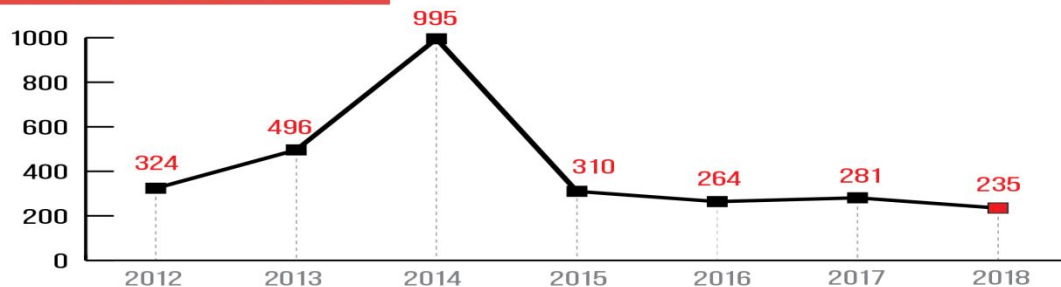
ТОП-5 РЕГІОНІВ

ДЕ НАЙЧАСТІШЕ ТРАПЛЯЛИСЯ
ПОРУШЕННЯ СВОБОДИ СЛОВА:

- КИЇВ - 97
- МИКОЛАЇВ - 16
- ДНІПРО - 12
- ПОЛТАВА - 12
- ОДЕСА - 11

ДИНАМІКА СВОБОДИ СЛОВА В РОКАХ

USAID
БІЛА АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Інститут масової
інформації